

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جلد ۵۰

نسخه‌های ۱۸۱۰۱ تا ۱۸۵۰۰

نگارش

محمود نظری

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

تهران، ۱۳۹۱ ه‍.ش

سرشناسه: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی.

عنوان و نام پدیدآور: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، جلد ۵۰، نسخه‌های ۱۸۱۰۱-۱۸۵۰۰

مشخصات نشر: تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ۲۷۱ ص.

شابک: 978-600-220-138-6

وضعیت فهرست‌نویسی: فبا

موضوع: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی -- فهرست‌ها

موضوع: نسخه‌های خطی -- ایران -- تهران -- فهرست‌ها

موضوع: نسخه‌های خطی فارسی -- ایران -- تهران -- فهرست‌ها

موضوع: نسخه‌های خطی عربی -- ایران -- تهران -- فهرست‌ها

شناسه افزوده: نظری، محمود، ۱۳۴۵

شناسه افزوده: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

رده‌بندی کنگره: ی ۱۳۰۰ م ۸۱۳۶۶۲۱

رده‌بندی دیویی: ۱۱/۳۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۵۱-۷۸ م

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

(ج ۵۰)

نسخه‌های ۱۸۱۰۱ تا ۱۸۵۰۰

نگارش: محمود نظری

ویرایش فنی: ناصر گلباز
حروفچینی و صفحه‌آرایی: مؤسسه نمایه‌ساز

شماره انتشار: ۲۵۹

ناظر چاپ: نیکو تیرسزاده

چاپ اول: ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰

بها: ۹۰۰۰۰ ریال

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار کتابخانه، موزه و

مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی است.

شابک: 978-600-220-138-6

انتشارات و توزیع:

مرکز پژوهش کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
خیابان انقلاب، مابین خیابان ابوریحان و دانشگاه، ساختمان فروردین
طبقه ۷، واحد ۲۷ و ۲۸، تلفن: ۶۶۹۶۲۱۲۱

نشانی سایت اینترنتی: [WWW.Majlislib.com\(org\)](http://WWW.Majlislib.com(org))

نشانی پست الکترونیکی: Pajooohesh@Majlislib.com

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

تفاوت یک کتابخانه با یک پادگان یا یک زندان در چیست؟ این پرسش شوخی نیست. حکایت برخی از کتابخانه‌های ماست که کتاب‌ها و اسناد را زندانی کرده و اجازه بهره‌برداری از آن را نمی‌دهند. مدیران این کتابخانه‌ها باید توجه داشته باشند که محیط پادگان جایی است که تعدادی افسر و سرباز زندگی می‌کنند. اطراف خود را به دلایل امنیتی حصار می‌کشند، کنار درهای ورودی دژبان می‌گمارند، رفت و آمد افراد را کنترل می‌کنند، کسی را بی‌دلیل راه نمی‌دهند، یا اگر بدهند برای هر ورود و خروج برگه صادر می‌کنند و بسیاری از کنترل‌های دیگر. در حالی که کتابخانه‌های متفاوت با پادگان و دقیقاً برخلاف آن است. هیچ نوع ویژگی امنیتی ندارد، کتاب‌ها در آنجا در حصار یا زندانی نیستند، هر کسی اراده ورود داشته باشد باید به راحتی بتواند وارد شود، تا هر ساعتی که کتابخانه باز است، بتواند آنجا بماند، آنجا را خانه دوم خود بداند و به هر نوع امکانی که در آنجا برای دسترسی به کتاب‌ها تعیین شده دسترسی داشته باشد.

البته این که باید از کتاب‌ها حراست شود، نباید این اموال و کتب که متعلق به عموم است آسیبی ببینند، رفتار هرج و مرج گونه در آنجا نباشد، کسی مزاحمت برای دیگری نداشته باشد و نکاتی از این قبیل که برخی از آنها حتی در عمومی‌ترین مکان‌ها نیز رعایت می‌شود، امر دیگری است. در یک کتابخانه، مهم آن است که با سهل‌ترین شرایط، در سریع‌ترین زمان، به راحت‌ترین روش، بدون تحمل هر نوع سختی، آنچه مورد نیاز مراجعین است، در اختیار آنان قرار داده شود. امروزه با امکاناتی که وجود دارد، باید راه‌های دسترسی را بیشتر کرد نه آن که محدودیت‌های تازه گذاشت. این راه‌های دسترسی هم صرفاً روی باز و لیخند و امکان کمی نیست، بلکه امور دیگری است که باید با تأمل و دقت آنها را یافت و بکار گرفت.

معرفی آنچه از منابع در یک کتابخانه وجود دارد، یکی از مهم‌ترین کارهاست. ایده‌آل آن است که تمام نوشته‌های چاپی و خطی، به صورت متن کامل در اختیار کاربران باشد تا امکان سرچ در کلمه کلمه آن داشته باشند و در تحقیقاتشان از آن استفاده کنند. کمترین کار این است که اسامی، عناوین کتاب‌ها از چاپی و خطی

در شبکه‌های داخلی کتابخانه موجود باشد و چنین نباشد که همچنان ده‌ها هزار کتاب فهرست نشده باقی مانده و دور از دسترس باشد. اسناد و دیگر منابع از عکس و غیره هم همین حکم را دارد.

برای کتابخانه مجلس که در یک محیط امنیتی قرار دارد، آزاد گذاشتن ورود و خروج افراد قدری دشوار بود، اما خوشبختانه به مقدار زیادی این امکان فراهم شده و برای ورود صرف کارت ملی کافی شناخته شده است. در زمینه فهرست‌نویسی نهایت تلاش صورت گرفته و امروز به جز کتاب‌هایی که روزانه وارد می‌شود و بسا دوسه روز بماند، فهرست همه کتاب‌ها در شبکه داخلی کتابخانه و اینترنت موجود است. مهم‌تر از همه نسخ خطی است که فهرست‌نویسی آنها تقریباً به اتمام رسیده است. ما جشن کوچک پایان فهرست‌نویسی را روز سه‌شنبه ۱۶ اسفند ۱۳۹۰ جشن برگزار کردیم. اما این آرزو که بتوانیم متن کامل هزاران کتاب را در دسترس کاربران داخل و خارج کتابخانه قرار دهیم، آرزویی است که کتابخانه ما الزاماً با همکاری با سایر مراکز باید محقق سازد. آن روز البته دیر نخواهد بود.

رسول جعفریان

رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد

مجلس شورای اسلامی

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

تثانی که سر دفتر نامه‌هاست خداوند لوح و قلم را سزاست

از دوران درخشان شکوفایی علم و فرهنگ و اندیشه در سرزمین‌های پهناور اسلامی، دست‌نوشته‌هایی بجای مانده که نشانگر تلاش‌های علمی و نبوغ اندیشمندان و عالمان مسلمان است و کتابخانه مجلس این افتخار را دارد که بخش مهم و مهمی از این گنجینه نفیس و ارزشمند را میراث‌بانی، شناسایی و معرفی نموده و در اختیار علاقمندان قرار می‌دهد.

این اثر، پنجاهمین مجلد از فهرست نسخه‌های این کتابخانه وزین و شامل کتابشناسی و نسخه‌شناسی دست‌نوشته‌های شماره ۱۸۱۰۱ تا ۱۸۵۰۰ می‌شود. قابل یادآوری است که بخشی از این مجموعه متعلق است به کتابخانه مرحوم فخرالدین نصیری امینی که توسط کتابخانه خریده شده است.

نگارنده این فهرست ضمن اعتراف به بضاعت مزاج و تعجیلی که در کار تهیه و تنظیم آن بوده، خود را رهین منت اساتید، محققان و صاحب‌نظرانی می‌داند که خطاها و اشتباهات موجود در آن را متذکر و یادآور شده و از ارشادات و راهنمایی‌های ارزشمند خود ما را بی بهره نگذارند.

با تشکر و قدردانی از ریاست دانشمند و اندیشور کتابخانه مجلس شورای اسلامی حجة الاسلام دکتر رسول جمعریان، مدیر محترم بخش خطی و همکاران عزیزم در این بخش، جناب آقای گلپاز و همکاران محترم ایشان که در به ثمر رسیدن این اثر، هر یک به نوبه خود نقش و سهمی را ایفا نمودند.

و من الله التوفیق

محمود نظری

زمستان ۱۳۹۰ هـ